

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „ „
Negyedévre 2 „ „ „
Egy órára 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy sorra egy sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseket a fent szerinti jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

ad 101. Eln. B.
1896.

Ő Felsége a király nevében!

A debreczeni kir. törvényszék, mint sajtóbiróság *Orosz István* m.-pécsi lakos, községi jegyzőnek *Sinay Károly*, *Vida Péter* és *Sass Antal* m.-pécsi lakosok ellen rágalmazás és becsületsértés vétségei miatt folyamatba tett sajtóperében a megtartott nyilvános esküdszéki tárgyalás alapján következően

Itélt:

Sinay Károly vádlott az *Orosz István* sérelmére elkövetett, a B. T. K. 258. §-ba ütköző és a 259. § szerint büntetendő sajtó útján elkövetett két rendbeli rágalmazás vétsége miatt a B. T. K. 96. és 97. §-ai alapján, de a 91. §-nak alkalmazásával, összbüntetésül az ítélet folyamatba vételének napjától számított tizennégy (14) napi fogházra és a B. T. K. 102. §-a alapján huszonöt (25) és huszonöt (25) forint pénzbüntetésre ítéltetik.

Vida Péter vádlott a B. T. K. 258. és 259. §-ai szerint minősülő és büntetendő, ugyancsak az *Orosz István* sérelmére elkövetett egy rendbeli rágalmazás miatt a B. T. K. 92. §-ának alkalmazásával husz (20) forint pénz, mint fő- és öt (5) forint pénz, mint mellék büntetésre ítéltetik.

A pénzbüntetések az 1892. XXVII. t. cikkben meghatározott czélokra fordítandók, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével fizetendő s behajthatlanság esetén a B. T. K. 53. §-a alapján *Sinay Károly*-lyal szemben további három (3) és három (3) napi, — *Vida Péter*rel szemben pedig kettő (2) és egy (1) napi fogházra lesznek átváltoztatandók.

Mind a két vádlott egyetemleg köteleztetik az eddig felmerült 55 forint 8 kr és a még netán felmerülő költségeket és fejenként a tartási költségeket az 1890: XLIII. t. cz. 9. §-ban megszabott feltételek mellett a kir. államkincstárnak megfizetni. — A magánvádló részére képviselői díj czimén, az elítélt vádlottak ellenében összesen száz (100) forint állapittatik meg, a melyből *Sinay Károly* 70 forintot, *Vida Péter* pedig 30 frtot köteles 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

A B. T. K. 277. §-nak végbekezdése értelmében elrendeltetik, hogy az ítélet, indokaival együtt a „*Debreczen*” és „*Debreczeni Hírlap*” czimű napilapoknak az ítélet jogerőre emelkedése után megjelenő első száma elején az elítéltek költségére közzététessék.

Sass Antal vádlott az ellene emelt vád terhe alól felmentetik és ennek folytán *Orosz István* magán vádló köteleztetik 30 forintot védői díj czimén *Sass Antal*nak 15 nap alatt, végrehajtás terhével megfizetni.

Indokok:

Az esküdtek 11—11 szavazattal 1—1 ellenében, *Sinay Károly* vádlottat két rendbeli rágalmazás vétsége miatt, — *Vida Péter* vádlottat pedig 9 szavazattal 3 ellenében egy rendbeli rágalmazás vétsége miatt vétkeseknek mondván ki a felhívott törvényszakasok értelmében őket a törvényt alkalmazó bíróság az ítélet rendelkezéséhez képest találta elítélendőeknek.

A büntetés kiszabásánál *Sinay Károly*lyal szemben súlyosító körülménynek vételetet hogy ő volt a közéletnél a kezdeményező és hogy közhivatalnokot támadott meg; ellenben enyhítő körülményül vételet vele szemben testi foglalkozása s ebből származó ingerlékenysége, büntetlen előélete, valamint a panaszosnak irányában tanusított sértő magatartása, melyekre való tekintettel a bíróság a B. T. K. 91. §-át alkalmazandónak találta.

*Vida Péter*rel szemben súlyosító körülmények nem léteben enyhítő körülményül vételetet büntetlen előélete, csekély társadalmi műveltsége és az, — hogy a terhére rovvott cselekmény elkövetésénél befolyásolva volt; a mely körülmények a B. T. K. 92. §-nak alkalmazását indokoltá tették.

A költségek és díjak megfizetésében való marasztalás az elítéltetés jogszerű következménye; az eljárási költségek ugyanegy ügyből folyólag merülvén fel, az elítélt vádlottak azoknak a megfizetésére egyetemleg voltak kötelezendők.

Az ítéletnek hírlapi közzététele az előterjesztett kérelem folytán volt a felhívott törvényszék rendelkezéséhez képest elrendelendő és pedig mind a „*Debreczen*” mind a „*Debreczeni Hírlap*”-ban azért, mert a sértő cikkek mind a két hírlapban megjelentek, az ítélet pedig mint egy önálló egész, részletekben nem közölhető.

A sajtó eljárás tárgyában kibocsátott rendelet 71. §-át a fenforgó esetben a bíróság alkalmazhatónak nem találta.

A vád előterjesztésénél a B. T. K. 262. §-ára hivatkozás nem törtévé, az a büntetés kiszabásánál figyelembe vehető nem volt.

Sass Antal vádlottat az esküdtek 12 szavazattal nem vétkeseknek nyilvánították, miért is őt a vád alól felmenteni és ennek folyamánya képen a magán vádlót a megállapított védői díj megfizetésére kötelezni kellett.

Kelt *Debreczenben* a kir. törvényszék mint sajtó bíróságnak 1896. évi április hó 17-én tartott üléséből.

Igyártó Sándor elnök,
Dr. Galánffy János jegyző.
A hivatalos másolat hitelül
Debreczen 1896. évi június 16. —
Zagyva Imre s. k. t. kiadó.

(P. H.)

4696. B.

1896. sz.

Ő Felsége a király nevében!

A magyar királyi kuria.

Az *Orosz István* mikepécsi községi jegyző, magánvádló keresetére rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt vádlott *Sinay Károly*, *Vida Péter* és *Sass Antal* ellen a debreczeni kir. törvényszék mint esküdszéki bíróság előtt folyamatba tett, s ugyanott 1896. évi április hó 17-én megtartott nyilvános főtárgyalás alapján ad. 101. eln. sz. alatti ítélettel befejezett sajtó ügyet *Vida Péter* másodrendű vádlottnak 1896. évi április hó 20-án 4862. sz. a. beadott és *Sinay Károly* elsőrendű vádlottnak a főtárgyaláson szóval bejelentett semmiségi panasza folytán 1896. évi június hó 2-ik napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő

határozatot hozott:

A semmiségi panasz elvettetik.

Indokok:

Vida Péter nem tett érdekeltségi kifogást a magán vádló erkölcsi tanui ellen *Sinay Károly* kifogásainak részbeni mellőzése miatt pedig jogorvoslattal nem élhet. (semm. pan. I. a) b) pont.)

A kir. törvényszék *Vida Péter* vádlottnak ama kérelmét, hogy vizsgálati vallomása a szakértőnek kiadassék, törvényszerűen tagadta meg; mert ez a vádlott a főtárgyaláson jelen volt, tehát szóval kellett kérdéseit a szakértőhöz intézni, sőt emez engedélyvel ő élt is (I c, II. a, és c.)

Annak a kérdésnek tisztába hozatalára, hogy a magánvádló ellen van-e fegyelmi eljárás folyamatban? magánvádlónak felettes hatósága meghallgattott; a végből tehát egy már a főtárgyalásról elbocsátott tanuknak újból idézése és kihallgatása fölöslegesnek mutatkozott (II. b.)

A szerzőség az esküdtek eldöntése alá tartozó ténykedést képezvén, ennek érdemleges megoldása ellen semmisségi panasznak helye nincs (III. a.)

De nem vonható kétségbe a magánvádlónak vádjoga sem; mert Vida Péter közleménye utolsó két sorának tartalma valódiság esetén a magánvádlót közmegvetésnek tenné ki, ily esetben pedig a rágalmozás vétsége magánvádra üldözendő. (III. b.)

Végül megjegyeztetik, hogy *Sinay* Károly elsőrendű vádlott a fő tárgyaláson bejelentett semmisségi panaszát az e. j. szab. 86. és 89. §§ ellenére írásban be nem adván, elintézés tárgyává tehető nem volt.

Budapest, 1896. évi június 2-án.

Czorda Bódog s. k. elnök.

Dr. Székely Ferencz s. k. előadó

(P. H.)

A hivatalos másolat hitelűl.

Debreczen, 1896. évi június 16.

Zagyva Imre t. kiadó.

(P. H.)

A „kuriai biráskodás“ és a felekezetek.

IV.

Debreczen, június 18.

Másként lehet eljárniok a vallás palátja alatt — az istentiszteleten kívüli összejövelekben, melyeknek éneklés imádkozás, vagy még beszételes, csak nagyobb vallásos jellegűt adnak. — Itt szabadon tarthat mindenki beszédet egyik vagy másik tárgyhoz köti az ember feladatát, melyben mint hitvallónak becsülete fekszik az emberek, — üdvé isten előtt, mely miatt léte hosszabb vagy rövidebb tar-

tamu lehet a purgatoriumban, mely miatt erre vagy arra, — tisztelet, vagy megvetésre méltó sat. sat. És itt már specific kifejtheti e vagy ama párthoz tartás szükségességét, s következményeit. E már a választók véleményének alakítása s befoly a választások menetére; pedig »vallásos jellegű« gyülekezetben történt, legalább az alatt a czim alatt történik a gyülekezés, ha az a czim csak takarója lenne is a tulajdonképi czélnek.

Nehezen esik ugyan nekünk ily álcázott gyülekezéseket felételeznünk a vallásos társadalmakban: de fajtalom nem lehetetlen mert akiknek »finis sanctificatio« a kiknek minden eszköz jó, mert isten nagyobb dicsőségére »ad majorem dei gloriam« szolgál: azok a népre nem irtóznak ilyen módon is befolyást nyerni és azt érvényre emelni. De az ilyenektől miként utalattal fordul el, mint nem hamitalan — Krisztusi erkölcsi elvek szerint vezetőktől, a nemes gondolkozásu s hivatása magaslatán álló lelkész: akként, vagy annál inkább, minden igyekezettel ki is kell irtani az államkormányának a vallásos és politikai társadalomból ezt a mérget, mely meggyalázza, üdvre vezető hamisítlan rendeltetéséből kizavarja a vallást; megrontja a polgári erkölcsöket is, melyek romlatlan voltában fekszik pedig az állam biztonsága, — fenmaradása.

Ha ide vonatkozik az a 3 § 9-ik a., pont alatti »vallásos« jellegű gyülekezetben tett nyilatkozatoknak képviselő választást érvénytelenül tevésségét tilalma és ha így fogja fel annak jelentését a »kuria« csak helyeselni tudjuk. De mivel a bünt nemesak nyilatkozásában kell üldözni, hanem kezelekedésében, vagy az előtt előlni... ajánljuk az államkormányának, hogy minden ilyas gyülekezeteket ellenőriztessen, s ha netalán ama büntös irányzatát észleli kiküldött közege által — kéréshetetlenül vonja meg tőle a gyülekezési jogot. Lärmáznai fognak talán, hogy a vallás szabadgyakorlata ellen merényletet követ el az állam? ne halja meg azokat az eget ostromló kiáltásokat, hiszen saját békés létfeltételeit veszélyeztető aknamunkákat fedezve fel — gátolt meg, amelyhez joga van; egy a vallás erkölcsiség szegényére való propagandától vonta el a munkalkodási tét, a vallást és egyházat mentette meg attól a vád-

tól, hogy tana, célja és eszközei államellenesek.

Azonban ha a »vallásos« jellegű gyülekezet kifejezés az autonom vallásfelekezetek, mint szervezett egyházak törvényes gyűléseit is értendő, s az azokban történő tanácskozássokat is olyanoknak tartaná, a melyek a politikával ha érintkeznek, szintén korteszelt követnek, s a képviselőválasztás megsemmisítésére szolgáltatnak okot: felette hibás és tarthatatlan volna a törvény kifejezése, s beláthatlan horderejű ennek alapján a »kuriai biráskodás«.

De ilyen tartalmat tulajdonítani annak csak az ilyenkor »tolnát« — baranyát — összehordó ultramontán kétségbeesés fog, mely egy-egy biztos fészkekből érzi magát kiszorítva; mely nem irtóznék még a gyűlölt protestantizmust is felkiabálni — mintha ennek is égne a fészke. »Si nequeo superos, Acheronta movebo.«

A protestáns autonomiá szó, ha autonomiáról beszélünk, mivel ezt hozta maga a felekezet — képviselői alapon megalkotott zsinatban, s mint olyant, a mi az állam törvényeivel nem ellenkezik — szentesítette az államfő — a koronás király; és a mely autonomia itt ez állam terén nyeri kiindulását és befejezését és semmi más hatalomtól nem vesz rendelkezéseket és irányzatot, csak az önalkotott törvények betűitől és szellemétől sat. sat. — oly alkotmányos életet biztosít a prot. ker. felekezeteknek, a melyben minden mozzanat a nyilvánosság előtt történik — az állam által ellenőrizhető is volna, ha már a megalkotott törvények tartalma, szellem, irányzata feleslegessé nem tenne minden ellenőrzést; mert hiszen azok az egyházi törvények nem is hitelvek körül, hanem a már századok előtt visszaállított tiszta ker. hitelvek szerint alakult egyház külső közigazgatása, törvénykezése, iskola stb. ügyei körül forognak, melyek mint alkotmányos egyházi közigazgatási dolgok kiválólag egyházi politikaiak ugyan, de az állami vagy a közigazgatási nem érintik. Annál fogva a prot. egyházi gyűlések — kezdve az egyházközösségeken — s felvive a zsinatig, — melyen ha akar, az állam biztos által jelen is

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Álmomban galambom.

A »Debreczen« számára

Irtá: **Dankó Pista.**

Álmomban galambom, de szép helyen jártam, Rozmaring erdőben szőke kis lányt láttam, Vigan szaladt hozzám, szerelmet tanultunk, A kis madarakkal versenybe daloltunk.

Irtunk szép nótákat harmatos levélre, Isten áldást kértünk egymás szerelmére, Rózsa levelekből kápolnát csináltunk, Imádságunk után játszottunk, cziczáztunk.

Usztunk is szálltunk is, hattyu lett belőlünk, Senki a világon nem tudott felőlünk, El is értük rózsám a szép mennyországot, Szent-Péter előttünk süvegelve állott.

Meg tett a jó Isten téged rózsám napnak, Én holdvilág lettem, de felhők takarnak, Azóta galambom megfordult a sorsunk, Hiába próbáltam, sohse találkoztunk.

Az okos poéta.

Irtá: **Vértessy Gyula.**

Alig szálltam le a vonatról és helyezkedtem el Sándor barátom kocsián, Sándor közléscsapott a lovaknak és azt mondta.

— Van ám nekünk is irónk! Nagyszerű ember! Csak előkaparíthassuk, mert tegnap átment a zsélyi tisztartóhoz vadászni. —

Pedig sajnálni fogja, ha nem találkozik veled.

— Kérlek, én fogom sajnálni De hát ki ez az ur?

— Kerek János.

— Nem igen ismerem a nevet. — És micsoda ez az ur?

— Micsoda? Hát író.

— Ahá! Érttem. Író. És miből él?

— Nagyszerű! Van neki vagy hatszáz holdja Adacson. Majd kimegyünk hozzá, ha nem jön be. Mert meg nem bocsátaná soha, ha nem jönnének össze. Imádjá az irodalmat. Hej, tudom én a mit tudok. Eüszkék leszünk még mi valamikor rá. Szobor is lesz Adacson, meg emléktábla is. Szinte látom a jövőt. Nagy ember ez a János...

És megérkezésem pillanatától kezdve, jóformán másról se halottam beszélni, mint Kerek János ur nagyságáról.

A derék jó falusi urakat és a bájos, egyszerű falusi üsszonyokat és leányokat ezuttal valósággal kiálthatatlanoknak találtam és magamban ezerszer is elátkoztam ezt a nagy férfit, a ki így elrontotta a jó kedvem-et.

Hiszzen máskor a legkedvesebb mulatságom az volt, ha így nyár elején egy-két napra kirándultam valamelyik falusi ismerősömhöz. Az éledő szabad ifju természet, mely ilyenkor kezdi kalásza borítani a zöldelő vetéseket, a réteket fedő ezernyi virággal kitarkázott sarkujú, a virág-kocsányokkal szinte rogyásig megterhelt akaczfák s a falusi élet egyszerű kellemé, tisztasága, a falusi emberek egyenes lelke, szives vendéglátása mindezt olyan gyönyörűség volt nekem, hogy néha hetekig se

gondoltam másra vigasztalólag, mint egy ilyen falusi kirándulásra, a melyből, rendesen megifjodva, egészséges, friss benyomásokkal és nagy munkakedvvel tértem vissza a fővárosba.

No hanem most megjártam. Mintha csak az emberek összeesküdtek volna, hogy kiálthatatlanná tegyék reám nézve ezt az egy-két apot Igaz ugyan, hogy Sándor barátom, meg a felesége a legkedvesebbek, legelődékenyebbek voltak és azt sem tudták, hogy járjanak eléggé a kedvemben — de hát mit ért ez, valamint csöditették az összes falusi urakat, a feleségeikkel és leányaikkal egyetemben, mit ért mindez, ha nem akartak felhagyni a Kerek János uram dicséreteivel.

Akármiről kezdtünk beszélgetni, a vége mindég csak az lett, hogy nagy ember Kerek János ur.

És ha jámbor képpel kérdeni merészelttem, hogy voltaképpen mért is olyan nagy ember ez az ur, hát jelentős pillantások kíséretében adták tudtomra, hogy majd meg fogom látni, miért, csak beszéljek vele.

Az igazat megvallva, alig vártam, hogy beszélhessek vele. Hogy lássam, ki az a híres legényt, a ki tönkretette az én mulatságomat és akarata ellenére ismeretlenül is megecsetesítette a jó rizlingbort, amelylyel Sándor traktált és megecsetesítette azt a kedélyes hangulatomat, a melylyel a falura jöttem.

A vacsoránál Sándor boldog arccal mutatót nekem egy levelet:

— János irtá. Kér, hogy menjünk ki hozzá. Holnap reggel, ha neked is úgy tetszik, átkocsizunk. Ott is ebédelünk. Estére azután visszajövünk.

lehet — szabadon vitathatja meg ügyeit; sőt ha, — miként az egyházpolitika által uralt múlt években volt — az államkormány felhívta nézetek nyilvánítására, éppen politikai vitatkozásokba kellene mennie, a nélkül, hogy ezáltal kortespolitikát üzne. A mit az egyház előrefejtésére, a mit a vallás szolgáló anyagi helyzetének javítására szükségesnek lát, még ha az 1848: XX. t.-cz. egészben vagy részben életbeléptetésére, vagy ehhez közelítő lépésre tartozik is: megvitathatja, sőt kell is, hogy megvitassa, a nélkül, hogy kortespolitikát üzne, mert arról megvan, meglehet győződve az államkormány, hogy azontörvény végrehajtásaval a vallás tartozásában van, pedig azt a protestáns egyházak minden öngondolkozásra eljutott tagja kívánja, tehát azzal korteskedések nem is üzhetők. Az ilyen vitatások a prot. egyházak törvényeivel kapcsolatosak, s nitalán megtiltásuk a protestánsok törvénye által megengedett szabad mozgás gátolná, illetéktelen tiltóbeavatkozások nélkül törvény szerinti életben. Más természetű más vallásfelekezeti testvéreink életé, még ha recipiált sőt közelebről bevett ker. vallásfelekezetről lenne is szó; mert sem egyik, sem másik — még magok a r. katolikusok sem bírnak azzal az állam által elismert törvények alapján rendezett autonómiával a mivel a magyar protestánsok... azért arról beszélnek azoknak, kik abba bele nem éltek magokat — nem való; s legalább is olyan baklövés van atyafiságban, mint az Ugron Gábor jun. 10-iki beszéde, ki elragadtatásában a törvényjavaslat ellen argumentumul Tiszta K. egyház. gyűlési azon javaslatát hozta fel, hogy a prot. lelkesi minimum 800 frtban megállapításán kérelmezését indítványozza, holott Ugron szerint az állam erre nem képes, s az is korteskedésnek volna minősíthető.

Látszik ebből, hogy még Ugron G. előtt sem ismeretes a prot. autonómia terjedelme, sem magának az 1848. XX. tcz. 3 §-ának végrehajtása iránt a prot. jogosultság; mert különben nem hozná azt fel, mint olyat, melyet a vitatás alatti javaslat amaz inkriminált passzusa értelmében, lehetne valaha kor-

tesfogásnak minősíteni; s nem mondana olyan következtetést valamit, hogy ama 800 forint minimum megadására az állam nem képes, holott saját egyházuk részére az államtól kongrua emelést és autonómiát követelnek. pedig lelkeszeik nagy államjavadalmakat élveznek, s kongruát húznak; s a prot. egyházak gyűlésein még mindeddig is csak a törvény és méltanyosság megközelítése felé tétetnek lépések. Azon nem csodálkozunk, — habár Ugron G. az erdélyi kath. status, tehát bizonyos mérvű autonómiával már bíró egyházi testület tagja, hogy mégse ismeri a prot. autonómia terjedelmét, mert hiszen ily terjedelmű autonómia az egyházak hierarchiai szerkezeténél fogva nem is képes. Jó lesz tehát azzal nem argumentálni, a mit alapjában nem ismer.

a - r.

A Mitvisz.

(Természetrajz.)

Már egyszer írtunk a Mitviszről; de azóta újabb adatok bocsátatván rendelkezésünkre; az akkori hiányos jellemezést most kiegészítjük.

A Mitvisz kétlábu tollatlan előlány, nem ugyan Dansin, de tapasztalás szerint; a majomnak valami oldalági rokona.

A Mitvisz társaságkedvelő, éppen mint a majom. Mint ez az afrikai őserdőkben, úgy a Mitvisz is sereggestül ugrándozik az élet őserdejében. De annyiban különbözik tőle, hogy szeret nálánál minden tekintetben magasabb majmokhoz törleszkedni, azoknak vigyorgó pózt vágni, előttök egy-egy kis koncot kunyorálni Farkat is csóválja nekik, de már ennek a kivitele nála nehézségbe ütköznék. E magasabb rendű majmok az ugynevezett Mitvisz-prótektorok, kik majd szintén belekerülnek a természet-történetbe.

A Mitvisz kíváncsi, kutató fűtő. A Mitvisz minden lében kanál. Szeret mindenütt ott lenni, eped a vágytól mindent látni. Ünnepeleken a legelső sorba tolakodik, a mit annál könnyebben tehet, mert nem nagy természetű levén, keresztül bujhat az előtte állók lábai közt. Látványosságoknál ő az, a ki a tetején a legmagasabbra felkapaszkodik.

Egyébként is mindenbe oda üti az orrát.

Szereti tudni: ki? mi? hogy? mint? Itt vagy ott mi ujság? mi botrány? — És ezt hordja, viszi, tódítja, sokasítja. E tekintetben oly finom szaglási és oly remek apportírozó tehetsége van, hogy csodálni való, hogy a vadászatkedvelők kapó helyett még be nem fogták.

A Mitvisz irigy. És az irigységtől nem érá teendőit végezni. Magához hasonló kurta pipáját szipákolva, a hivatalos órák alatt mind csak azon morfondírozik, hogy miért is van ennek vagy annak ezze vagy azza, és miért nem neki?

A Mitvisz kapzsi. Potya mulatságoknál rendezői tisztet vállal, vagy kéri vagy nem kéri rá, s az éj sötétében hatalja haza a kezelesére bizott bort vagy eéséget. A hivatalból is gőzül; s hogy ezt annál könnyebben tehesse, utolsó szokott lenni a hazamene-telben, éppen mint a felmetelben. Azonkívül a mi elhányt esont és vasdarabot, papírost az utcán meglát, azt mind összeszedi s odahaza szépen elraktározza.

A Mitvisz nyalánk. Sorba látogatja a boltokat, s vásárlás ürügye alatt végig kóstol-gatja a cukorkás dobozkákat, közbe-közbe egy-egy cukorkát ide vagy oda eldugdosva. Azután, köszöni alássan, nem vásárol, nem tesz nekik a portéka.

A Mitvisz követel. Sokat tart arra, hogy ő ki és mi? S az ő érdemét (a valódit vagy a képzelte) ne merd kérdésbe tenni. Ellenben lehajtott fejjel tünd, hogy ő neked akár a becsületben fontos talpu bagaria csizmával gázolhasson. Mert a Mitviszek érdemét vagy becsületét úgy lehet észrevehetővé tenni, ha a másokét megkurtítjuk.

A Mitvisz sikofanta. Ma már ugyan az árulók, besugók hivatalos rendszeresített állással bíró osztályt nem alkotnak; — hanem azért élnek és uralkodnak azok. — Példa rá Mitvisz. Hiszen Mitvisz tulajdonképpen abból él.

A Mitvisz bosszuálló. Agyarog, harap és karmol mint a majom. Nem tréfádolog vele kikötni. S a haragjának fokozatai vannak. — Hagyján, ha még csak, vásott suhanczként, rád csapkodja az ajtót, köpköd utánad, vagy kiabálva kísér az utcán. Még az is mehet, hogy bepiszkol, beken úgy, hogy magad sem ismeresz magadra. De haragjának harmadik fokozatára ágaskodva áll veled szemben, akkor — rettegj! Akkor előveszi a Stratagémák leg-

Másnap reggel úgy nyolcz óra tájban már röpitette a homokfutónkat a két deres Adacs felé.

— Egy óra alatt czammogva is ott vagyunk — mondta Sándor, meghuzva a két tüzes állat gyeplőszárát, hogy csöndesebb trappban menjenek — azalatt beszéltek neked egyetmást Jánosról, hogy tudj róla valamit, mielőtt beszélnél vele. Ambár szinte hihetetlennek látszik, hogy ti odafent magatok közt néha ne beszélgetnétek az adacsi remetéről.

— Miért remete?

— Mert legjobban szeret odahaza lenni. Magánál végtelen szívesen lát mindenkit, de másokhoz nem nagyon szeret járni. Magába vonult, komoly, bölcselő elmé, de azért jó házigazda és a fehér asztal mellett kedélyes is tud lenni néha-néha. Igazán csodálom, hogy nem halottál róla. Pedig ugyancsak volt már elég vendége Pestről. Rajong az írókért, meg a művészekért.

— Ir vagy fest?

— Ir, persze, hogy ir! Hatalmas nagy munkán dolgozik, a mely meg fogja alapítani hirnevét. Néha napokig nem mozdul a dolgozószobájából. Hogy mennyire van már a munkájával, az titok. Nem árulja el senkinek. Nem is szeret róla beszélni. Mintha maga kicsinylené az egész, de azt hiszem, hogy egy író-társaságban belemelegszik és elmond egyet-mást. Ott dolgozik a jövőnek, ott épít házat a halhatatlanságnak adacsi magányában, végezte Sándor lelkesedéssel.

— Magányában? Hát nincs felesége?

— De van. Boldog asszony! Hogy irigyelik, hogy mindég egy ilyen ember mellett lehet. — És ennek a nőnek része lesz az ő

dicsőségében is. Nevét a nevével együtt emlegetik. Hej, a kis Gosztonyi Iza jól megválasztotta, hogy kihez menjen és az öreg Gosztonyi, ha ma élne, hát bizonyára nem átkozná a vejét.

— Miért átkozta?

— Mert Izát máshoz akarta volna feleségül adni. Tudod, olyan régi vágásu öreg ur volt, a ki azt szerette volna, hogy a veje is gazdag ember legyen. Két vagyont szeretett volna összehozni és arra nem gondolt, hogy a szellemi kincs a legnagyobb vagyon. De Izácska megértette a költő lelkét s az övé lett.

— Szóval, Kerek ur feleségével kapta a birtokot.

— Ugy, ugy.

— És mielőtt elvette volna a birtokot — akarom mondani a kisasszonyt — azelőtt mit csinált?

Lapszerkesztő volt. A megye székhelyén lakott. Pompás ujság volt az! Ellenzéki közlőny. A cikkei még most is el vannak nálam téve. De persze az Izácska szívét nem ezzel szeltek! Ha ki akarna rukkolni, bizonykal szebbeket! Ha ki akarna poétáitokat, de hát ő most mással foglalkozik. Kicsinyes dologra, a nagy alkotás mellett, nem ér rá.

— De hát mi ez a nagy alkotás?

— En nem tudom. Nem beszél róla. De mi tudjuk, hogy készül. A felesége mondta, hogy egyre dolgozik a művén.

— Évek óta?

— Igen, évek óta.

— És ki gazdálkodik?

— Bérbe van adva a birtok. Magának

csak a kis kastélyt tartotta meg. Csak nem is bajlódik ő gazdálkodással, holott másra született. No, hanem mindjárt ott leszünk már. Látod azt a toronyos kastélyt a dombon, az erdő elején? Az az adacsi kastély.

Meg kell adni, hogy gyönyörű helyen fekszik. A vén hegyek hatalmas erős karjaikkal, úgy ölelték át ezt a virágos, mosolygó völgyet, a melynek egyik kis emelkedésén a kastély épült, mint a hogy a nagypapa öleli magához az ő nevető kis unokáját.

A hatalmas tölgyfaerdő ott kezdődött a kastély lábánál, a park utai egyenest bevezettek az erdő sűrűjébe s a kastély háta megett folyt el az Ipoly; mintha a természet gony doszkodni akart volna még arról is, hogy a boldog gazdának ott helyben legyen a fürdője is.

A tornác felfutó virágokkal borított oszlopai között egy alacsony, kis kövér emberke állt, aki méltóságteljesen, de azért elég szívélyesen fogadott. Sándornak megköszönte, hogy kihozott s azután szerfölött örült a szerencséjének, hogy látthatott.

— Ah, önök pestiek, boldog emberek — mondta szuszogva, tuszkolva be a szobába, a hol egy csinos magas barna asszonyka üdvözölt bennünket.

— Legalább lesz egy kis szórakozása Jánosomnak. Velünk úgy sem találja magát valami nagyon jól. Mi nem tudjuk őt megérteni, az ő szelleme nagyon magasan szárnyal a miénk fölött.

(Vége köv.)

veszedelmesebbikét, melynek alkalmazása szinte egyértelmű a tönkretétellel. Ez abból áll, hogy mikor leszid, legyaláz, — egyszermind fut is fűhöz-fához, s elvádol akkén', hogy mindazt, a mivel ő tisztelt még téged, általad ő rá mondottak, — az általa rád halmozott gyalázatot tőled kapottak állítja.

A Mitvisz pedig voltaképp mindig létezett mióta a világ; csak éppen fel kellett fedezni. Felfedeztetését a rektor kisasszonyéknak köszöni, a multkor papválasztáskor, a mikor mindig ott szaladgált az ő kapujok előtt, korteskedve a jelölt mellett, kihez Adam-Éváról, a nagy diófaról rokonságot tartott (a nagy szaladgálásban akkor kopott le az eredeti magasságaról 125 centre. A rektor kisasszonyok el nem tudták gondolni, hogy mit löt-fut ott, — s almlékdva kérdezték egymástól hogy honnan jön? hova megy? mit hoz? mit visz? Igy született meg a Mitvisz.

Mitgrász néven szintén ismeretes. E nevezetet meg egy természetbúvár ruházta rá a fiúmeiek itt járta alkalnával. Ezek az atutazó vendégek ugyanis emléktárgyakat szórtak a látókra kicsődülő közönség közé, s a legeslegjobb emléket Mitvisz kaparította el. — A fiúmei hölgyek sikoltozva emelgették is a szoknyáikat, meg nem foghatva, hogy mi patog, mi ugrál ott a lábaik alatt?

Egyszóval a Mitvisz az átlak országába tartozik. Valami valfaj; ugy közép a homo bipes (a kétlabu ember) es a homo quadrimanus (a négykezű ember) között, de inkább az utóbbi felé kac-int.

Hívják még sajtkucacznak is; azonban nem kell összetéveszteni azzal a nemesebb fajjal állattal, — a mi a romlott sajtban szokott lakni.

Igmándi Miklós:

Ujdonságok.

A »Debreczen« július-októberi negyedévére előfizetők, az előfizetés napjától július 1-ig teljesen ingyen kapják lapunkat. Levelezőlapon nyilvánított óhajra mutatványszámokat a »Debreczen«-ből szivesen küld a kiadóhivatal.

* **Lapunk mai számának** első oldalán, mely aktuális politikai kérdések megvitatására s lapunk irányának minden tekintetben képviselőjére van hivatva, egy törvényszéki ítéletet találnak tisztelt olvasóink, melynek azon a helyen közlését, mint az benne meg is olvasható, maga az ítélet rendeli el. Bár mi sem szükségesnek, sem indokoltak nem látjuk, hogy egy törvényszéki ítéletet, a melyben szerkesztőségünk semmiféleképpen **egyénilag** érdekelve nincsen, a lapnak azon az előkelő helyén kelljen közzé tennünk: mindazáltal az ítélet ezen rendelkezésének **ez alkalommal** a kir. törvényszék iránti tiszteletből eleget teszünk s egyszermind bocsánatot kérünk tisztelt olvasóközönségüktől lapunknak szokatlan hiányosságáért, mely vezérezkünk elmáradásában rejlik.

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor rendes tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* **Steinfeld Antal halála.** Villámgyorsan terjedt el tegnap este városunkban a hír, hogy Steinfeld Antal földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag meghalt. Steinfeld Debreczen város egyik közti-zteletben álló ferfia volt. Debreczenben született 1818-ban. Tanulmányainak legnagyobb részét Debreczenben, majd Budapesten végezte. Még ifju korában megválasztották a budapesti Hitelbank igazgatójának. Pár év mulva azonban ott

hagyta e diszes állást s haza jött Debreczenbe, hogy beteg édes atyja mellett maradjon. Igazgatósi tagja volt majdnem minden pénzügyhatóságnak s a jelenben is tagja volt a város közp. bizottságának, a jog és pénzügyi bizottságnak, s a kir. törvényszék kereskedelmi ülnöke volt. Egész életében sok jótéteményt gyakorolt, a szegényeknek nagy összegeket adományozott s azonkívül, hol humánus cselekedetről volt szó, Steinfeld Antal sohasem maradt el. Nem nősült meg, egyedül állandó házirozsága társaságában élte le végnapjait. Minthogy három hét óta betegeskedett s tegnap este 6 órakor csendesesen elhunyt. Mint említik, Steinfeld Antal nagy összegűt hagyott jótékony célokra, egyesületeknek s társulatoknak. A tiszteletre méltó agg ur halála az egész városban általános és mélyrésztvetet keltett. A városházára, az igazságügyi palotára, a kaszinó és az izr. egyház épületeire kitértek a gyászlobogót. Hozzá tartozói az esetről a következő gyászjelentést adták ki:

Steinfeld Mihály ugy maga, mint családja, közeli s távoli rokonai nevében fájó szívvel tudatja szeretett nagypatyjának Steinfeld Antalnak, Debreczen szab. kir. város közp. biz. tagjának, a 21-ik izr. egyházkerület tiszteletbeli e'nökének, a debreczeni kir. törvényszék kereskedelmi ülnökének folyó hó 17-én, életének 78-ik évében, végkimerülés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 19-én, pénteken délelőtt 10 órakor, az izr. egyház szertartása szerint, a piacz-utczai 1901. számú házóal tartandó gyászistenisztelet után, az izr. sirkertben a családi sírhelyen tételnek örök nyugalomra. Debreczen, 1896. június 17. B-ke hamvaira!

* **Presbiteri közgyűlés.** Vasárnap, e hó 21-én d. e. 11 órakor a debreczeni ev. ref. egyház presbiterium közgyűlést tart az egyházi hivatal nagytermében, melynek főtárgya a mult üléről elmaradtakon kívül a májusi egyházkerületi közgyűlés által a főiskolába megválasztott két új tanár, dr. Heille Károly és Török Péter meghívása, valamint az ev. ref. felekezeti tanítók, tisztviselők és a felsőbb leányiskola millenniumi utazási költségei fedezésének eldöntése lesz, melyet, mint értesülünk, a gazdasági bizottság pártolólág terjeszt a közgyűlés elé.

* **Pórol járt betyárok.** Két Győr vidékén csavargó morva halhatott valamit a régi szegénylegényekről, kik egy-egy jómódu házhoz hol egyért, hol másé-t beizentek s többnyire meg is kapták, a mit kértek. Ez a két naplopó pénzt akart megszerezni s fenyegető leveleket írt Győrött és Győr vidékén előkelő, magas állásu papi személyekhez. Legutóbb a győr-szent-iványi plébánost tisztelték meg és azt kívánták tőle, hogy egy meghatározott helyre ennyi meg ennyi pénzt küldjön, mert ha nem, hát baj lesz. (Kevesebbet 300 fr nál sehol sem kértek.) A plébános a pénzt a megjelölt helyre ki is küldte, de egyuttal a községi birót is értesítette a dologról. A két jómádar észrevelte a készülő kelepcezt, megugrott, de a gyorsan értesített győr-szent-mártoni csendőrszervező másnap elcsipte mind a ketőt. A győr-szent-mártoni járásbíróság börtönében ülnek s vallanak erősen.

* **A városi anyakönyvi hivatal** ügyében ma érkezett a város polgármesteréhez a belügyminiszter rendelete, melyben értesíti a varost, hogy az állami anyakönyvi hivatal segédszemélyzete fizetésének elvállalása ellenében átengedi az anyakönyvi kivonatokért fizetendő díjakat a város házipénztára javára. Ezzel tehát ez a régen huzódó ügy végrehálhára befejezést nyert.

* **A millenniumi zászló és még valami.** Borzalmas harangkongás riasztotta fel valamelyik délután Püspök-Ladány csendesesen melező közönséget. A toronyór tüzet jelzett, s nagyobb bizonyoság okáért kitérte a veres zászlót is. Az emberek elkezdtek lötni-futni, egymásba botlani s kérdezőzni egymást és a toronyórt, hogy hol a tűz? Azonban a tűz csak nem volt sehol, s mar a toronyór is

csak ugy gondolkozva kongatta a harangot, mintha már maga sem volna tisztában a fellet, hogy vajjon tüzre-e vagy délestre akart-e voltaképpen harangozni? Végre aztan megoldódott a rejtély. Valamelyik szatócs házának a kéménye ugyanis nagyon füstölt; mert tán bizonyosan hogy a csólentot főzték; s a ház tetején kitűzött s a nagy füst közepett ideoda lengő millenniumi zászló színes villogása elkápráztatta a toronyór szeméit s azt hitte el vele, hogy ő mostan tüzet lát. Pedig, szegény öreg, ő még pápaszemet is tett, azt mondja. No majd jövőre segítve lesz a bajon, az egyház majd egy messzelátót szerez be; csakhogy akkor meg az lesz a baj, hogy majd onnan a magasból az öreg toronyór minden rejtéget titkot kimesszelátó.

* **Klapka György szobra.** Komárom városában tudvalevőleg bizottság alakult, mely Klapka Györgynek, a komáromi hősnök kívánta emléket szoborral megörökíteni. A gyűlés elég szépen indult s a bizottság ki is hirdette a pályázatot. A díjat Donáth Gyula jeles szobrászunk nyerte el, kit a szobor kivitelével is megbiztak. A Donáth szép terve azonban 28000 forintba kerül, — a bizottságnak azonban pedig csak 18000 forint áll rendelkezésére. Komárom sz. kir. városa maga vette tehát kezébe az ügyet, hogy testvér törvényhatóságoknak a támogatásra szintén felhívás útján előteremtse a még hiányzó 10000 forintot. Komárom sz. kir. városának e tárgyban az összes törvényhatóságokhoz intézett átirata ma érkezett Debreczen sz. kir. város polgármesteréhez és Hajdúvármegye alispánjához, melyben Komárom sz. kir. város törvényhatósága a szép és nemes ügy érdekében adakozásra hívja fel a törvényhatóságot.

* **A »Turris Eburnea« olvasható.** A szenzációs regényt, a melynek az elközbás elől megmentett példányait eddig csak titokban olvashatták — most már mindenki olvashatja, a ki tartalmára kíváncsi. A budapesti kir. bűntető törvényszék ugyanis értesítette Hajdúvármegye hatóságait, hogy a Turris Eburnea című szenzációs regényre elrendelt zart feloldotta. A mű szerzője Zigány hirlapíró tudvalevőleg bocsánatot kért Schiff Etelkától, a ki e regény miatt sajtóper indított Zigány ellen, de ez elmaradt, miután Schiff visszavonta panaszát.

* **A nánási anyakönyvvezető helyettes.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette Ráó Gyula kir. tanácsos hajdúvármegyei alispánt, hogy a h-nánási anyakönyvi kerület részére egy 500 frttal javalmazott anyakönyvvezető helyettesi állást rendszerezített s utasította az alispáni hivatalt hogy ez állásra a pályázatot mielőbb hirdesse ki.

* **Hangverseny és műkedvelő előadás.** Ép oly érdekes, mint a milyen élvezetes hangverseny és műkedvelő előadás ügyében határoztak tegnap este a nyomdász egyesület tagjai. Julius 12-én a Margit-fürdő disztermében Guttentberg ünnepélyt tartanak, a melyet hangverseny és műkedvelő előadással kötnek össze. Kétségtelenül emeli az est érdekességét, hogy ez alkalommal a debreczeni hirlapok belső dolgozótársai Herczeg Ferencz »Három testőr« című bohózatának a második felvonását, mely egy szerkesztőségben folyik le, adják elő. Rátty szerkesztő szerepét Szüts Jenő, Hortovayt Berczky Lajos, Csernayt a Verekedő redaktort Mile Pál, Kosniczyt Szathmáry Zoltán, Főris bárót Lindendelf Ede, Kovácsot Popper Dezső, Rigó riportert Lów József hirlapírók játszik. Játsszik a darabban két színész is. Krémér Jenő, ki egyuttal a darab rendezését is magára vállalta, Pollacsek J. János berkereskedőt játsza, mely alakításával a debreczeni szinpadon óriási

sikert aratott, Nagy János szerepét pedig Nagy József, a Tiszay D. társulatának tagja vállalta magára. A darabban előforduló női szerepek is a legjobb kezekben lesznek. Az ünnepélyen a megnyitó beszédet Somossy Árpád, a Csokonai nyomda művezetője tartja, azonkívül lesz hangverseny szám, szavalat, felolvasás s végül táncvizsga. Az egész mulatság családias jellegű lesz beléptidő nélkül s azon csupán meghívott vendégek vehetnek részt.

*** Dankó Pista hangversenyét** tegnap este is óriási közönség hallgatta meg, már t. i. amennyi az Angol királynő és termébe befert. A közönség tegnap is elhalmozta elismerésével a Dankó Pistát, mint a társulat főszereplőit, Bercezy Margitot és Ercezy Károlyt. Dankó Pista még ma játszik. Az Angol királynő éttermében, holnap este pedig a nagyerdei Dobos-pavilonban fogjuk élvezhetni gyönyörű nótáit. Dankó holnap este bemutatja legújabb szerzeményét, a Gardonyi Géza Új kassza szonett-ját, melynek szövegét lapunk mai számában közöljük. A jeles költőzenész különben legújabb versével a „Debreczen” örvendeztetette meg, melyet lapunk tárczájában közlünk s a melyre helyen is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

*** A jólelkű elítelt.** Káli Rózsa a Sándort a régi betyárvilág híres alakjának névrokonát az egri törvényszék emberölés miatt kötő halálra ítélte, az ítéletet azonban a királyi kuria élethosszig tartó fegyházra változtatta. Az ítéletet a héten hirdette ki az egri törvényszék. Tömegesen sereglettek össze a kihirdetésre a káliak, hogy híres földijüket lathassák még egyszer, talán utoljára. Amikor az elnök az ítéletet kihirdette, a bűnös Rózsa olyan közönyösen hallgatta a szavakat, mintha nem is reá vonatkoztak volna. Annál inkább megvultak hatva a földiek. Férfiak is, de különösen az idősebb asszonyok sirva fakadtak, egy anyóka pedig hangos zokogásban tört ki. Amikor Rózsa a Sándor figyelmessé lett a zokogásra, oda fordult az öreg anyához és így vigasztalta: — Ne sirjon, nénem Napóleon császár volt, mégis elzárták. Hát egy káli embert miért ne lehetne elzárni.

*** A furfangos cigány.** Poroszlón a napokban egy kóbor cigány banda vonult végig echós kocsijával. A jó poroszlóiak megbámulták a különös öltözetű purdúkat és a fekete atyafiakat és szemmel tartották őket, nehogy valami a kezökhöz ragadjon a faluban. Már el is vonult a tábor, azonban közülök egy visszamaradt, a ki széttekintés végett tekintett Balog Alajos poroszlói lakos házába, a hol arra az örvendetes tapasztalatra jutott, hogy a házbéliek nincsenek otthon. — Hamar szét is tekintett Faraó ivadéka, s nem sok keresés után talált a ládába 7 darab tizest, a mi a szurtos cigány örömmel kebelezett a zaczkójába. A mint itt elvégázte a dolgát elkutyagolt Szt.-Istvánig, itt kocsit fogadott, a melyen elhajtattott Bogácsig. Hanem a károsult csakhamar észrevette keserves keresményének ellünését és jelentést tett a csendőrségnél, kik Bogácson még az nap elfogtak a gyanus cigányt, ki azzal védekezett, hogy ha ő el nem vitte volna a Balogh örizetlen pénzét, akkor más emelte volna el, már pedig, mondá sanyu arczczal a cigány: »inkább az enyém mint a másé.« A csendőrség persze nem úgy fogta fel a dolgot, mint a szemes more, s bármennyire rimázkodott is, nem eresztették a többi jó madarak után, hanem átadták a miskolci kir. ügyészségnek.

*** Éjjeli kaland.** A legsötétebb sötét kánpuban, ott, a hol, ha az irigy felleg eltakarja az egyetlen világító eszközt, a holdat, akkor ijeszítő sötétség borul a tájra, éjnek idején néma csönd honol. A rossz nyelvek azt is ráfogják erre a legsötétebb dob-utcazi vidékre, hogy ottan utóbbi időben veszedelmes dolog járn, mert fegyveres rablók garázdálkodnak. És tényleg két támadásról számol be az alábbi tudósítás. Mindkét támadás egy éjjelen történt és részlelei a következők: Egy házi ur kis fia éjnek idején meghetegedett és az aggódo apa orvosért sietett. Gondos felesége

ajánlatára revolvert vett magához, hogy a kóbor gazemberek ellen védekezhessen. A mint az orvos lakása felé sietett, egyszerre a sötétben valaki beléütközött. »Pardon« — szölt az idegen udvariasan és a háziur morogva továsietett. A legelső lámpásnál, kíváncsi lévén az idő állására, meg akarta nézni az óráját. Nem kis meglepetésére azonban, a mellényzsebé üres volt, az óra hiányzott. Rögtön tisztában volt vele, hogy a rejtélyes és udvarias idegen zsebtolvaj volt, a ki az összeütközés pillanatában az órájával gazdagabb lett. Gyorsan utána rohant a rablónak, a ki sikerült beérnie és revolverét mellének szegezve, kiáltott rá: »Az órád, nyomorult!« Amaz szó nélkül adta oda az órád. A háziur erre nyugodtan ment az orvoshoz, de nem találván őt otthon, hazasietett. Legnagyobb meglepetésére látja, a mint a szobába lép, hogy az órája ott van az asztalon, a felesége pedig azzal fogadja, hogy: »Édesem, itthon felejtetted az órád!« Semmi kétség, a becsületes háziur revolverrel kezében megrabolt egy békés polgárt az órájától. A szegény háziur nagyon megremült ettől a rablástól. E perczen belép a házi orvos és izgatottan szól: »Képzeld, mi történt? Egy gazember, csavargó és utonálló a nyílt utcán revolverrel megtámadott és elrabolta az órámat.« Tableau!

*** Levélczim versben** Valamelyik poétikus hajlamu legény, talán infanterista a várbán szerelmes levelet írott haza, édes szülőföldén sirdató kedvesének s megczimezte a levelet ekesen és szívrehatóan ilyenén képen:

T. Angyal Sárának szeretettel
Ezen levelemet bocsájtom utytyjára
Angyal Sárának vizsgatására
Malyd hogy ki nem esett penám a kezemből
Könyveim mint patak úgy folytak szememből.

A hű szerető hiába sirta tele könnyei vel a levelet, hiába írta tele ilyen szépen az egész borítékot: Angyal Sárának a postahivatal mégse kézbesítette, mert a nagy szerelemtől elfelejtette rá írni merre vagyon a levelet »utytyja« s hol lakik Angyal Sara.

Kanász nóta.

Szövegét írta: **Gárdonyi Géza**, zenéjét:

Dankó Pista.

(Először holnap pénteken a nagyerdei vigadóban énekelik.)

Bús a magyarnak élete,
Busabb, mint az fülemile,
Mert ha nem vösz feleségöt,
Ki lözi mög az ebedöt?
Ha pedig mög házasodik,
Attul rögvest szaporodik.
Lám én is megházasodtam,
Rögvest mög is szaporodtam,
Szaporodtam, csupaszodtam,
Derékig mög kapaszkodtam.

Én Istenöm agy kegyelmet,
Az gyerekhöz jövedölmét
Krumplit, búzát, tököt, babot,
Hizott gyesznöt, ötöt, hatot.
Akkor bizony azt se bánom
Ha az nyolczadikat látom
Az világnak fittet hányok
Hasolló lyókat kívánok
Az világnak fittet hányok
Hasolló lyókat kívánok.

Táviratok,

— Távirati tudósításunk —

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, június 18.

Elnök: Szilágyi Dezső.
Kormányrésztől jelen vannak; Bánffy br.
Perczel, Erdély.

Akuriabiráskodás részleteinél ismét mellőzte a többség az ellenzék által beadott összes lényegi módosításokat.

Nagy vita fejlődött ki a 169. szakasznál, mely a választás közben elkövetett visszaélésekről szól.

Beszeltek: Iseckutz Győző, Várdy Károly, Sima Ferencz és Visontay Soma, majdnem mindnyájan adtak be módosításokat, de a többség valamennyit mellőzte.

Az ülés elején Sima Ferencz indítványát tárgyalták, mely a hadseregnél a mezői munkások ideje alatt leendő szabadságolását czélozza. Sima röviden indokolván indítványát, Bánffy br. feleli, hogy az indítvány a hadsereg szervezetébe ütközik, azért nem fogadja el. A többség napirendre tér.

Ülés vége 2 órakor.

A gőzsikló leszakadt.

Budapest, jun. 18. A Debreczen ered. táv. Tegnap este a várbeli gőzsikló alsó és felső kocsiját, a gépész eltávoztván — senki sem fékezte, ezért óriási erővel a falnak vágódtak lefelé menet és összetörték. A felső kocsiiban ülő Prileszky udv. hivatalnok mindkét lábát eltörte, az alsó kocsiiban a kocsiiban a Bánffy estélyéről hazamenő 5 külföldi hírlapíró ült, mindnyájan megsérültek, Horovitz pedig a Daily Chronicle munkatársa agyrázkódást kapott. A mentők kezelés alá vették, bekötözték. Bánffy termet gyorsan kiürültek, Prileszkyt Perczel miniszter maga vizsgáltatta, míg az orvosok megérkeztek, Horovitz már jobban van. Bánffy ez eset hírére indulatosan kiáltott fel: másodsor történiik hasonló hanyagság! A vizsgálatot megindították.

A magyar delegáció plenáris ülése.

Budapest, június 18.

Ülés kezdete d. u. 5 órakor.

Elnök Széll Kálmán. Jelen vannak a közös és a magyar kormány tagja.

Különbféle bejelentések után elnök jelenti, hogy holnap egy 7-es albizottságot választanak, mely hivatalosan lesz az osztrák és a magyar delegáció határozatait összegyeztetni.

Ezután Szerb György előadó jelentése alapján elfogadták a közös pénzügyminiszter jelentéseit általánosságban és részletesen.

A haditengerészeti költségvetését gr. Teleky Sándor előadó ajánlotta elfogadásra, általánosságban el is fogadták.

Hegedüs Sándor a póthitelvet kéri, hogy a költségvetéseknél, lehetőleg úgy állítsák egybe, hogy póthiteleket ne keljen felvenni.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter igazat ad Hegedüsnek abban, hogy a közös költségvetés lehetőleg úgy állítsák össze, hogy póthitelekre ne legyen szükség. Fejteti azután az okokat, melyek az esetleges póthiteleket mégis szükségessé teszik s kéri hogy a jelen póthitel szavazzák meg.

A bizottság a póthitel megszavazza.

Az árszámadási albizottság jelentését Hegedüs Sándor ajánlotta elfogadásra. A bizottság a jelentést általánosságban és részleteiben elfogadta.

Elnök a holnap napirendre kitüzi a hadügyi költségvetés tárgyalását. Pénteken lesz esetleg a hadügy folytatása és a külügyi költségvetés tárgyalása.

Ülés vége fél 7 órakor.

Irodalom és művészet

A Vasárnapi Ujság június 14-iki száma 21 képet közöl az ezredévi ünnepélyekről, magáról a június 8-iki fényes diszmenetről 12 képet. Tartalmából fölemlítjük a következőket: A korona ünnepe (képekkel: A korona átvitele a Mátyás templomba a diszkocsin; a koronaörseg egy csapata, Erdélyi fényképei — «Képek a diszmenetből» (Dívald n a k az új Országház és az új igazságügyi palota előtt felvett fényképei, Baló és Pauer Géza festőművész amatőrök fölvételei a megyék bandériumairól.) — «A királyi palota alapkövetései ünnepélye» (K i m n a c h L a s z l ó nagy rajzával). — «A magyar szent korona tisztelete és a magyar királyi udvartartás» «A magyar tanulók országos tornaversenye» Krécsy Bélától (képekkel Erdélyi fényképei után: A királyi tornaversenyen, a csapatok, stb.). — «Stefánia főhercegnő a néprajzi miszsiókiallitáson a Nemzeti Múzeumban» (képekkel). — «A császár koronázása» (képekkel). — «A magyarok» költemény Irta L a m p e r t h G é z a. — «A Regénytár» Gyarmathy Zsigáné «Zudorék» című regényének folytatását közli N e o g r á d y A n t a l eredeti rajzaival, s Verne «Senki fia» című regényét a francia kiadás eredeti illusztrációival. — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Keptalány Ezyveleg, stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. — A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyed évre 2 frt, a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában, (Budapest, IV., egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, fél évre csak 1 frt 20 kr.

Az Uj Idők e heti száma szebbnél-szebb képeket közöl a június nyolcadiki diszmenetről. Olyan kiváló festők készítették azokat, minők P a t a k y László, L i n e k Lajos és M ü h e b e c k Károly. Magáról a diszmenetről B á r s o n y István ragyogó tolla számol be. A szépirodalmi részt képviselik: H e r c z e g Ferencz az ő hétről hétre, minden folytatással érdekesebbé váló regényével. N o g r á d i P a p Gyula egy nagyon szép költeménnyel és T á b o r i Róbert egy dialogizált novellával. Nagyon érdekes továbbá M a r c z i á n y i György cikke az udvari méltóságok keletkezéséről és K r ó n i k á s visszaemlékezése egy száz év előtti koronázásra. A «Mindenféle» rovat mint rendesen, most is aktuális és érdekfeszítő.

Az asztrofizika haladásáról*)

(A m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet estélyén, 1893. december 16-án tartott előadás kivonata.)

— Irta és felolvasta : **Kohányi Gyula.** —
(Folytatás.)

Mielőtt a tárgyra áttérnék, a sorrendet ismertetem meg.

Az asztrofizika maga is oly nagy tárgy, hogy annak minden irányu, bár csak legfontosabb haladásait sem lehetne egy rövid estén megismertetni, azért mondom, hogy kevesebbet adok, mint ígerek. Ugy tesztek, mint az ókor csillagászai, kik nem tudván megtalálni az archimedesi pontot, melyből a Földet kimozdítják helyéből: kisebb igényű czélből nem is közeledtek feléje, hanem hitték, hogy nyugszik s engedték pihenni. Nemesak hogy nem vizsgálták, mozog-e, hanem oly tulajdonságait is homályban hagyták, melyek ismerete mellett a jó öreg Gaia bátran akár pihenhetett volna is. Igaz, hogy ezen tulajdonságoknak a többi (már t. i. nekünk többi) égi testeknél is békét hagytak, hanem mozgásukat megfigyelték. Az állócsillagok napi, szabad szemmel látható helyváltozásait ismerték, megállapították a csillagnapot, észrevették, hogy hét csillagnak az ő szemük előtt végbemenő mozgása másféle, az égen nem szabályos uta-

kon haladnak, megállnak, visszafordulnak: elneveztek tehát őket b o l y g ó k n a k. Hat ilyen bolygó volt a N a p, melytől éltek, éveiket számították s melyet, költöket illető, a jövő változásait megjósoló P h o e b o s Apollonak szenteltek: ennek oda adták a hét első napját, mert fénye legnagyobb, tehát legközelebb állónak hitték; a H o l d, fényre, látszatra második, a kecses, kutyákkal vadászó A r t e m i s D i a n a jelképe, ennek fényváltozásai után beosztották a nap esztendejét hónapokra és hetekre: odaadták neki a hét második napját; a Naphoz legközelebb állt mindig az alkonyat és hajnal, V é n u s istennő kegyeltjei idejének csillaga: n k i szentelték a harmadik napot; mellette bujkált egy kis csillag, mozgása gyors, csak reggel a nap jöttét hirdetve láthatlak, lett a neve M e r k u r, az istenek követe, helyet szorítottak a vetelkedő Nap és Hold, Apolló és Diana s a ragyogó Vénus mellett: megkapta a negyedik napot; — minden két évben megújult fényben, visszatért helyére egy vörös csillag, ellentéte a játszi Venusnak, Marsnak, a hadak istenek szenteltek tehát: övé lett az ötödik nap; ha a szelid Hold nem árasztotta kölcsonvett sugarait a Földre, egy sárga csillag uralkodott az éj nagy részén (ha a Venus eltűnt) a többiek fölött, J u p i t e r t, az ég uralkodóját tisztelték hát meg vele s mivel az emberek sohasem szerették a hatalmasokat, nem kedveztek neki, mellőzték, annyival inkább, mert az egyszerű megfigyelés is mutatta, hogy távolabb van tőlünk, mint a Mars, Merkur és Venus: a hatodik nap lett az övé; végre azt, mely legritkábban látható teljes fényében s jgy még Jupiternél is régebb és messzebb keringő kellett, hogy legyen, az istenek atyjának S a t u r n u s n a k szentelték s betöltötték vele a hetedik napot. Anynyira hitték a beosztás igazságát, hogy valóságos ördögmasinát dolgoztak ki észlelt pályáik megmagyarázására, a h o m o c z e n t r i k u s s z f é r a k a t, melyeknek közös középpontjában a Föld áll. A s o r r e n d e t tartsuk meg ma estére ebből a gépezetből, mint a mely a ma is bolygóknak ismer égi testeknek tégnyleg fennáll s kezdjük a Napon.

I. A Nap.

Mint említettem, a régiek P o e b o s — A p o l l ó n a k szenteltek, tudták azt, hogy tőle származik minden jólét, ha nincs az égen, sötétség borul a földre melyet a csillagok miriádjai sem pótolnak; de szemünk bele nem tekinthet s bár a kínaiak fiogyatkozásai törvényét ismerték: a más téren anynyira művelt görögök és arabok reá nézve teljes tudatlanságban voltak s hagytak utódait is, kik az egész középkoron át az összes asztrofizikai tudományukat A r i s t o t e l e s M e t e o r o l o g i á j á b ó l — merítették. — Hiszen tudvalevő, mit szeveedett G a l i l e i a K o p e r n i k u s tanáért s hogy 1611-ben, mikor S c h e i n e r jezsuita felfedezte a Nap foltjait s örömmel jelentette generálisának: ez pár nap mulva ezzel hűtötte le: »En ismétellen áttanulmányoztam Aristotelest, de nem találtam benne azt, a miről te szólsz; az tehát vagy szeméidnek, vagy üvegeidnek a hibája.« — Ámde a tudomány haladását sem Aristoteles, sem Galilei bírái, sem a jezsuita generális nem állíthaták meg: a mit Scheiner észrevett, azt a többiek tanulmányozták s talán a Nemezis keze nyilvánult abban, hogy 200 évvel e furcsa kijelentés után a világ legnagyobb heliografusa a jezsuita S e c c h i volt s hogy hazánkban a jezsuiták vezette kalocsai Haynald-obszervatorium épen a Nap megfigyelésére fordítja legtöbb gondját, bár nem foltokat, hanem protuberanciákat észlel.

A foltok megfigyelése tekintetében sem vagyunk, hálá Istennek, az utolsók a nemzettek között: nem kell bővebben fejtegetnem, mit tett e részben az ógyallai obszervatorium s tulajdonosa: K o n k o l y Miklós. — De menjünk sorban.

(Folyt köv.)

Nem megyek magához.

— Menyasszony és karhatalalom. —

Innét a szomszédból, — Biharmegye egyik nagyobb községéből. szenczácziós modern esküvői történetet mond el tudósítónk, a ki jótáll mindazért, a mit ír. Egész souverén történet ez, csak az az érdekes benne, hogy bentörtént — a népnél és ritkaság benne, hogy a hősnője — bámulatos bator leány.

Effőle történet csendben lejt szódik sokszor sok házbán — azzal a különbséggel, hogy a rendőri karhatalmat, a mivel a fehér koszorus áldozatot ezen itt elmondandó esetben az eskető anyakönyvvezetői hivatalhoz akarták hurczoltatni — a rendes mindennapi eseteknél maguk a szülők képviselik.

Ej bizony, nem minden leánynak van olyan helyén a lelke, mint a Br. Miléva szép leányzó.

Csufabb vőlegényt alig láttak ezen a tájon. Olyan csuffa tette a leány. Tudósítónk előadása nyomán így mondjuk el, hogyan történt. A leány egyre mondta a kamasznak akinek forrt a vére a Miléva piros szája után.

— Nem kell maga nekem. Nem érti?

Értette a tuskó és ezt mondta:

— Te kellessz nekem.

Az akaratos leány szülei és a legény is úgy gondolták majd összeszoknak.

A legény meg ezt is;

— Az apád idead, ha én akarlak.

Bánta is, akárhogy rítt Miléva, akárhogy átkozta, akárhogy utalta. Kitűzték az esküvő napját. Elmentek f. hó 10-én esküdni az anyakönyvvezető hivatalba. A legény helykén, pörge kalapban, fényes czipőben, jökevényen a rokonság, a násznép mind — és arra az órára, mikor találkozni kellett volna a párnak — a menyasszony nem jött el.

Sugdosták már az atyafiak:

— Nem is jön tán.

Sokáig vártak. A vőlegény dühös volt. S egyszer odatoppan az anyakönyvvezető elé és lángoló szóval kitör:

— No, lássa azt a leányt! Hozassa elő.

— Én hozassam elő?

— Hát. Csak csufaságra nem állunk itt.

Küldjön érte rendőröket.

— Aztán komolyan mondja ezt? kérdezte megütközve az anyakönyvvezető.

— Nem is tréfálok. Hát nem akar!

S kérte, követelte, hogy hurczolják elő a menyasszonyát. Aztán csak egyszer legyen az övé, olyan jó kedves bárány lesz belőle, mint a Jézus báránykája.

Tán az öklét is mutogatta hozzá a szerelmes vitéz.

Ezalatt a fehér koszorus leány — mert a szülők fölerőszakolták rá a koszorut — ott hon viaskodott a — szüleivel és ellentállt dacosan:

— Nem mék!

— Nem!

De hire jött — hogy rendőrök! küldenek érte.

Hát elment és odaállt az anyakönyvvezető elé. A kezében fogta a koszorut.

S hősiesen mondta ott:

— Csak azért jöttem el, mert ijesztgettek — a rendőrökkel.

A vőlegény felé fordult és kipirulva erősítette:

I g e n ! É r t i ! N e m m e g y e k m a g á h o z !

A násznép szörnyűködött. A vőlegény ette mérgében a bajuszát. A szülők ekeseredve rimázkodtak a leánynak. Az hajthatlan maradt:

— Nem!

S a kínos jelenetnek azzal vetett véget az anyakönyvvezető, hogy menyasszony nélkül nincs esküvő.

De nekem van menyasszonyom! hebegte a megszegényített legény.

— Nincs — kiáltott fel Miléva és kisorsrant az ajtón és ment utána a násznép.

A vőlegény kijelentette még, hogy a polgári házasság törvényét nem jól csinálták meg!

Persze, persze, az a \$. hiányzik belőle, hogy Milévát meg kellett volna kötnöni és kötéllel verni ki belőle az — i g e n t.

Azonban tudósítónk szerint a násznép megvizsgálódott: az örömapa házában úgy betelt érmellékivel meg egyéb kosszalóval mintha igazi lakadalom lett volna.

S ki tudja, míg ez a jelenet történt, melyik másik legény szív vert boldogan a leány inósiességén?

A kendő.

A kávéház előtt nagy csomóba verődött a tömeg. Pipázó öreg urak, cigarettás ifjak, szájatógó gyermekek bámészkodtak ottan. Az elebb egy elegáns öltözetű ifju távozott a kávéházból olyan vérvörösre dagadt arczzal, mint valami léggömb. A dolognak, mint önk bizonyára gondolják, előzményei is voltak.

Még pedig igen kedve: előzményei. A kávécsinos kis felesége egy tüzről pattant, koromfekete hajú, bogárszemű menyecske állandóan ott mosolygott a kassza-trónuson, az ablakkal szemben.

A menyecske egy kávécsinos sarja volt, a ki gyermekkorától magába szívta a kávécsinos-tradíciókat. Tudta, hogy annak, a ki a kasszában ül, mosolyognia kell, mosolygott hát reggeltől estig, mosolygott rokonra, barátokra, vendégre, idegenre egyaránt, mosolygott azzal a bizonyos szívességgel, a mely a vendégeket knikebein és konyak-megrendelésekre szokta csábítani.

Ez a mosoly megtévesztette a mi fiatal és elegáns barátunkat.

Minden délután kettőtől fel négyig ott ült a füstborított helyiségben, szemben a fekete asszonyka ördögien pikáns mosolyával alig husz lépésnyire a boldogságtól. Rövid három hét mulvatizenkilencz lépést elsikkasztott ebből a távolságból. Odaült a kasszához és udvarolt.

Ő mind fokozottabb hévvel udvarolt, a menyecske pedig sohasom változó jóindulattal mosolygott a szemébe.

Alfréd ur megtette azt a bolondságot, hogy mindennap egy rózsát adott a szép asszonynak három hatalmas sóhaj kíséretében. Az asszony elfogadta a rózsát, de a sóhajokat, föl se vette. Csak mosolygott tovább...

És ekkor Alfréd elkövette azt a még nagyobb ostobaságot, hogy abban az időben amikor tudta, hogy a ferj a kávéházban, a menyecske meg odahaza van, berontott a kávécsinos szentélyébe. Azt, hogy berontotta, ne tessék szöszereint venni. Alfréd szepegeve lépett be az ajtón.

Az előszobában találta a szép asszonyt. A menyecske mely neglizsében, Alfréd pedig mely zavarban volt. A szép kávécsinos végre mosolyogva megkérdezte Alfrédet, hogy mit kíván és ez a mosoly visszaadta Alfréd bátorságát. Térdre borult és szerelmet vallott.

Kohn ur éppen ebben a pillanatban ment el a kávécsinos földszinti ablaka előtt. Kohn ur nem volt házasságok megbontója. De ezt még sem nézhette tétlenül. Elszaladt a kávéházba, a hol a tulajdonos nyugodtan kaláberrel két vendéggel,

— A maga feleségének épen most vall szerelme: egy fiatal ur.

— Hol? kérdé ijedtében a kávécsinos.

— Furcsa! Maguknál odahaza. Felelte Kohn ur.

A kávécsinos erre kapta magát és hazafutott. De késő volt. Alfréd kiugrott az ablakon. Alfrédot a megzavart tete-a-téte nem bántotta. Nyugodtan lépett hát másnap a kávéházba.

A tulajdonos mosolyogva ment elébe. Üdvözölte maga hozta neki a kávécsinos beszégetett vele.

— Hol vásárolja a maga fehéreneműjét Alfréd ur?

Alfréd gyanutlanul válaszolt.

— U-u-u-ugy! Akkor hát ez a kávécsinos is onnan való?

Ezzel kihuzta a zsebéből Alfrédnek a csinos aszurszegésű kendőjét és a hátra tártorodó ifjurt igen sokszor egymásután tetteg-bántalmazta.

Amaz elegáns ifju, a ki a kávéházat olyan vérvörös arczzal hagyta el — Alfréd ur volt.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) Csütörtökön) 11-12 óráig.

Kedden) Szerdán) 9-11 óráig.

Pénteken) Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 90

Malvine szerelme.

(Folytatás.)

— Jó testvér! a csók áldás volt, a bucsúcsók nem lehet átok. Igazad volt. A villámvezér meghalt; Mártonfy Farkas is, őseinek végső ivadéka, elmegy a csataterre és fölkeresi a dicső halált, azután majd találkoznak odafönt a villámvezér és Mártonfy Farkas, kik ma elváltak egymástól.

— Ah, először hallom nevedet, igazi nevedet.

— Mert nincs reá többé szükségem, eldobtam magamtól, te megtalálád, tedd el emlékül.

— Elteszem, szívembe zárom; hálával tartozom az eldobott névnek, mert eldobóját is megismertette velem. A villámvezértől mit sem remélhettem; de Mártonfy Farkas kihallgat engem talán... Oh én Istenem! Nem utasítja vissza könyörgésemet. Farkas! most jövök az indokra, mely kényszerített, hogy e helyen találkozzam veled.

— Beszélj jó leány! türelmesen hallgatlak. Nincs mit várnom többé az élettől, miért ne hallgatnálak ki?

A leány fölegyenesedett, oda állt az ifju elé, s míg halavány arca lassanként kigyuladni kezdett, reszkető kezeit köblén összekulcsolá.

— Farkas! szólt rebegeő hangon — midőn a villámvezér elfogadta ajánlatomat s én a magyar nemzet szolgálatába léptem, megtettem mindent, ami e haza reményeit szatvezér nem vádolhat engem legesekélyebb önzéssel sem; egy lépést, egy mozdulatot sem tettem, egy hangot sem szólt Malvine, hogy érdekét megközelítse, hogy szive forró vágját a teljesülés felé vezesse. Lásd, én hiven teljesíttem feladatomat, mit magamra vállaltam; nehéz volt az, mert magamat kellett megtagadnom, magamat kétszeresen: születésemet és szerelmemet. Oh a villámvezér kegyetlen volt az árva Malvinehez!

— Igaz, igaz! — suttogott az ifju — az volt s te hü voltál hozzá Malvine!

— Nem, nem! én visszaveszem szavam; a villámvezér csak köteleltségét teljesítette, a hazáé volt egészen s ki az eszmény felé törek- szik, annak magának is eszményinek kell lenni. Ez volt a mi sorsunk. De az elérhetlen csillag lehullt. Villám elveszté a hazát, Malvine elveszté a Villámvezért. Egy kétségbeesett szerelmes leány áll most Farkas előtt; s midőn vége min-

den reménynek, kérdezi tőled: ne mentsük-e meg magunkat, midőn már nincsmiértküzdünk? Elvesztettük mind a ketten a küzdés eszmény czélját, engedd meg, hogy most először és utószor a szerelem emelkedjék föl az eszményi magaslatra és küzdjön magáért. Farkas! a haza elbukik, neznünk nincs mit tenni érte, a sors visszaadott minket önmagunknak, rendelkezünk saját életünk fölött. Közel vagyunk a dalmát határokhöz; Dalmátia csendes, még ez éjjel nyitva állnak utaim, holnap már késő, atyám serege ismét a harcztérre vonul, most kell cselekednünk. Elviszlek magammal Fiuméba, ott tengerre szállunk, elviszlek messze, túl a tengeren. Aranyom, ezüstöm elég van, hogy Helvétiaiba juthassunk. Építünk egy kis faházat valamelyik szikla tövébe, úgy élünk majd csendesen, s a nagy világ zaja csak néha téved hozzánk egy-egy foszlányos hírben. Leszek az, a mivé akarod, hogy legyek, szorgalmas szolgáld, hűséges gondviselő, vagy ha méltónak találsz arra, hogy magadhoz emelj, oly boldogságot teremtek számodra csendes házi körünkben, mely kárpótolni fogja minden veszteségedet. Oh hidd el, a szerelemnek varázshatalma van. A legmagasabb remények romjain is föl tud az virágozni és elfedi a romokat zöld folyondáiraival. És egykor talán fölépül a haza is, mert erős hitem az, hogyha elbukik is, nem fog elveszni örökre, hanem mint Phoenix hamvaiból is föltámad új életre, akkor aztán visszatérünk és az elveszett eszmény ismét ragyogni fog bűvösen és a hősöknek ismét tér nyílik a küzdelemre, s minő boldogság lesz az, hogy akkor majd mindig oldalad mellett küzdhetek én is. Oh Farkas, jer, jer velem! — mindent elrendeztem, gyorsan menekülhetünk. Jer, jer, elviszlek messze, túl a tengeren...

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Debreczeni piaci árak.

A folyó hó június 16-ik debreczen vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabnaárak. Buza 6.25 6.15 6.05 Kétszeres 5.20 5.10 5.— Rozs 5.30 5.20 5.10 Árpa 4.20 .10 4.20 Zab 5.40 5.30 5.10 Tengeri 4.20 4.10 4.10. Burgonya 1.80. Ló felhajtott 878, eladatott 370. Marha felhajtott 1310 eladatott 484. Sertésvásár zárva. Szalonna és háj. 100 kiló ó szalonna 48—50 frtig 100 kiló háj 50—52 frt. Husárak: 1 kiló marha hus 40, 44, 48,50,52, 54,56 60 s sertéshus 40 44, 48 52 kr., borjúhús 56 kr, juhús 40 krt Tüzifa 4 kbm. tőgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyárfa 7.50, felvágás 2 frt, faelszállítás 1 fr 20 kr. Napszámárak. Szőlő munka: Férfi ellátással 90 kr., ellátás nélkül 1 frt 10 Mezei munka: 50, 70 kr.

Kőbányai sertés-piacz.

június 17.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgron felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klgrm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) — — krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klgr.— sulyban 49—50 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgrmig terjedő sulyban) — — 48—50 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgrig terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban 43—44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgron felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 20—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgrig. terjedő sulyban 44—45 krig. Ser- és létszám 1896 évi uniu hó 15-ik napján volt készletben 880 drb. 1896. június hó 16. napján felhajtott 07 drb. 1896 június 16. napjan elszállított 15 drb. 1896. évi június hó 17-ik napjára maradt 8873. Sertés forgalom üzletirányzata változatlan.

218.

Az „István gőzmalom“ társulat

GYARTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	13.60
B Szinte » aprószemű	13.—
C Királyliszt	12.60
1. Lángliszt kivonat	11.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	11.20
3. Zsemlye liszt	10.80
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.40
5. Közép kenyér liszt	10.—
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	8.60
8. Takarmány liszt	5.60
11. Fírom korpa zsákkal	3.80
11. „ „ zsák nélkül	3.60
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. „ „ zsák nélkül	3.40
Csúsz buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúly tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 „

11. és 12. szám 50 „

Debreczen, 1896. június 17.

SCHICHT -féle **SZIN-SZAPPAN**

törvény-zékileg belajstromozott védjegy.

igen jól van szarítva,
kötően tisztító,
igen takarékos a használatban,
kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérnemű és kéznek, egyáltalában a legjebb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.
Kaphatók a legtöbb detail-kerekedben.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsvenynél, oszónál, tagszagattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártókta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utánozat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit utatítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt (Thuringia).

Felhívás!

A „Szabolcsmegyei takarékpénztár egylet“ közhírré teszi, — hogy a f. évi rendes közgyűlése határozata alapján a forgalomban levő eddigi részvényeit ujjakkal cseréli ki, s miután az előbbi részvények szelvényei már beváltattak, az új részvényeket 30 évre szóló szelvényekkel látja el. Az új részvények és szelvények csak azoknak adatnak ki, kiknek az előbbi részvény az egylet részvénykönyvében nevükön áll, mindazoknak tehát, kiknek a birtokukban levő részvények még nevökre átírva nincsenek az új részvények és szelvények csak akkor adatnak ki, ha az előbbi részvényhez tulajdoni jogukat igazolják s azokat előbb nevökre átíratják.

Az átírás szabályszerű átruházás, üres hátírat avagy egyéb törvényes szerzési mód igazolása alapján eszközöltetik. Az átírásért 2 ft. díj 63 kr. bélyeg illeték, s postai közvetítés esetén 20 kr. posta díj fizetendő.

Az új részvények és szelvények f. évi július 15-től kezdődőleg cseréltetnek, illetve adatnak ki az előbbi részvények beszoigáltatása ellenében, felhivatnak ennél fogva a részvényesek, hogy ezen időtől kezdve az új részvényeket szelvényekkel, — azok kiknek az előbbi részvény nevökön nem, áll a fentebb megjelölt feltételek értelmében az előbbi részvényeknek nevökre átírása után — az előbbi részvények beszoigáltatása mellett, s postai közvetítés esetén 20 kr. posta díj beküldésével az igazgatóságtól átvehetik.

Kelt Nagy-Kállóban 1896. június hó 16.

Szabolcsmegyei Takarékpénztár Egylet
igazgatósága.

Dr. Bleuer Miklós,
v. igazgató.

263 első díj.

Eddig eladott 30.500 gőzmozgony és cseplőgép.

RUSTON, PROCTOR & Co.
vezérképviselsége

BUDAPESTEN, V., Lipót-körut 32.

ajánlja dus készletét, világhírű legújabb és javított szerkezetű

GÖZMOZGONYOKBAN
és

szab. „EXCENTERES“ gőzcseplőgépekben
mely utóbbiaknál a görbe tengelyek és azok belső perselyei elesnek.

Ezen a mi szabadalmazott „Excenteres“ gőzcseplőgépeknél, úgy a szalmarázók, valamint a rostaszekrények egy egyenes tengely által hajtának, melyek mindkét végén körhagyó tárcsák vannak alkalmazva s így az összes könyöktengelyek, valamint a gép belsejében eddig használatban volt 16 persely mellőztetnek, mi által nagy takarítás kenő anyagban, javításokban s időben előidéztetik.

A könyöktengelyes gőzcseplőgépek ez idő szerint elavultaknak és czélszerűtlenné tekinthetők.

A ki csak egyszer ezen „Excenteres“ gőzcseplőgépek sokoldalú o'ányait megismerte, nem kívánkozik többé könyöktengelyes gőzcseplőgépekkel dolgozni. — Évek óta ezen „Excenteres“ gőzcseplőgépek legjobbnak bizonyultak s a gazdaságosság osztatlan totzését kiérdemelték.

Ruston, Proktor & Co. Ltd. a feltalálója, szabadalom tulajdonosa és egyedül gyárosa az: „Excenteres“ gőzcseplőgépeknek. Jó szerkezetűt és kitűnő anyag tekintetében egy évi jótállás vállaltatik; a gének pedig teljesen a munkához készen szállítanak. —

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve
Dus készlet tartalék gépresekben.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.